

embriologiczny

embriologicznie *adi.* Biol. [badania] embryological; **instytut** ~y an institute of embryology

embrion *m* (G ~u a. ~a) Biol. embryo

embrionalny *adi.* [rozwój, stadium] embryonic, embryonal; **pozycja** ~a the embryonic position

ementale *r m* Emmet(h)al (cheese) U

ementalski *adi.* ser ~ski Emmet(h)al (cheese) U

emerycki *adi.* [legitymacja] senior citizen's, (old age) pensioner's GB; **grono** ~kie a group of pensioners

emeryt *m*, ~tka *f* senior citizen, (old age) pensioner GB

emerytalny *adi.* [fundusz, system, świadczenia] pension attr.; **wiek** ~y retirement age; **mężczyzna w wieku** ~ym a man of pensionable a. retirement age

emerytowany *adi.* [nauczyciel, profesor, pułkownik] retired

emerytura *f* 1 Admin. (świadczenie) (retirement) pension; **otrzymywać** a. **pobierać** ~rę to receive a. draw one's pension; **nabyć prawo do** ~ry to be of pensionable a. retirement age 2 *sgt* (okres) retirement;

odejść a. **pójść na** ~rę to go into retirement, to retire; **przejsć na wcześniejszą** ~rę to take early retirement; **być na** ~rze to be retired; **od stycznia przenieśli ją na** ~rę she was pensioned off in January

emfaticznie *adv.* [mówić, wyrażać się] emphatically, with emphasis; [deklamować, czytać] theatrically

emfaticzność *f* (przemówienia) emphatic style; ~ć *stylu* an emphatic style

emfaticzny *adi.* 1 (nadmiernie ekspresywny) (over)emphatic, stagy a. stagey; (nadęty, górnolotny) affected, pompous 2 *Jęz.* emphatic; [funkcja] expressive

emfaza *f sgt* 1 książk. **młodzieńcza** ~a a youthful urgency a. insistence; **powiedzieć coś z** ~ą to say sth emphatically; **mówić/przemawiać z** ~ą to speak emphatically/to make an emphatic speech; **ucałować kogoś z** ~ą (z głośnym cmoknięciem) to give sb a stagy kiss 2 *Jęz.*, Literat. emphasis

emigracja *f* (Gpl ~i) 1 (opuszczenie ojczyzny) emigration; (nieodobrowolna) exile; ~a **zarobkowa** emigration for economic reasons, economic migration; ~a **sezonowa** seasonal migration; **przebywać (stale) na** ~i to be an expatriate a. émigré; (nieodobrowolnie) to be in exile; **powrócić z** ~i to immigrate back to one's homeland, to repatriate (one-self); (nieodobrowolnie) to return from exile; ~a **wewnętrzna** przén. alienation 2 (emigranci) emigrants pl, expatriate a. émigré community; ~a **polska w Kanadzie** the Polish immigrant a. expatriate a. émigré community in Canada

emigracyjny *adi.* [urząd, środowisko, literatura] emigration attr.; **wyjazd** ~y emigration; (nieodobrowolny) departure into exile; **rząd** ~y an émigré government, a government in exile

emigrancki *adi.* [grupa, statek, szlak] emigrant attr., émigré attr.

emigran(t) *m*, ~tka *f* emigrant, émigré; ~t **polityczny** a political emigrant a. an

émigré; ~ci **z Polski** emigrants from Poland

emigrować *pf impf vi* to emigrate; **pisarz** ~ował **do Ameryki** the writer emigrated to America; **po upadku powstania** ~owało **kilka tysięcy osób** after the uprising was quelled several thousand people emigrated ⇒ **wyemigrować**

eminencja *m* (Gpl ~i) (osoba, tytuł) Eminence; **cieszę się, że miałam zaszczyt poznać osobiście** **Waszą Eminencję** I'm delighted to have had the honour of meeting you personally, Your Eminence; **Jego Eminencja książę kardynał przyjechał** His Eminence has arrived

□ **szara** ~a grey eminence, éminence grise

emir *m* (Npl ~owie) (tytuł, osoba) emir

emira(t) *m* (G ~tu) 1 (kraj) emirate 2 (urząd) emirate

emisariusz *m*, ~ka *f* Polit. emissary; ~tajne **organizacji/rządu** an emissary of a secret organization/the government; **wysłać** ~a to send an emissary

emisja *f* (Gpl ~i) 1 Ekon. issue C/U, emission C/U; ~a **akcji gratisowych/banknotów/praw poboru** Ekon. the issue of bonus shares/banknotes/subscription rights; ~a **nowej serii znaczków** an issue of a new series a. set of stamps 2 Muz. emission U; ~a **dźwięku** sound emission; **dobra/zła** ~a **dźwięku** good/poor sound quality; ~a **głosu** vocal emission 3 Radio, TV broadcast(ing); TV telecast, transmission; **rozpocząć** ~ę **nowego serialu** to begin broadcasting a. airing a new TV series; **przerwa w** ~i a break in transmission; ~a **w odcinkach** serialization 4 Fiz. emission; ~a **cząstek/elektronowa/ionów** particle/electron/ion emission 5 (do atmosfery) discharge, emission; ~a **gazów** the emission a. discharge of gases; **ograniczono** ~ę **dwutlenku węgla do atmosfery** carbon dioxide emission (into the atmosphere) was diminished

□ ~a **radiowa** Fiz. radio emission

emisyjny *adi.* 1 Ekon. issue attr.; **kurs** ~y the rate of issue; **bank** ~y an issuing bank; **konsorcjum** ~e an underwriting syndicate; **prospekt** ~y a prospectus 2 Fiz. [procesy, zdolności] emission attr.; **zdolność** ~a **substancji** the emissivity of a substance

□ **widmo** ~e Fiz. emission spectrum

emitować *impf vt* 1 Fiz. (wysłać energię) to emit, to emanate; **ten izotop** ~uje **szkodliwe promieniowanie** this isotope emits dangerous radiation; **energia** ~owana **przez naszą planetę** the energy emitted by our planet; ~owanie **ciepła** the emission of heat ⇒ **wyemitować** 2 (wydzielać do atmosfery) to emit, to discharge, to exhale [gaz]; **zakłady przemysłowe** ~ują **zanieczyszczenia/tony pyłów** industrial plants emit pollution/tons of dust; **do atmosfery** ~uje się **za dużo tlenku węgla** too much carbon monoxide is emitted into the atmosphere ⇒ **wyemitować** 3 Ekon., Poczta (wprowadzić w obieg) to issue [akcje, pieniądze, znaczki]; **bank** ~uje **nowe banknoty** the bank is issuing new banknotes; **obligacje** ~owane **przez Skarb Państwa** treasury bonds ⇒ **wy-**

empirycznie

emitować 4 Radio, TV (nadawać) to transmit, to broadcast; ~ować **program na żywo** to broadcast a programme live; **nasza rozgłośnia** ~uje **program na falach średnich** our radio station broadcasts on medium wave; **w telewizji** ~owany **jest ciekawy film** there's an interesting film on TV ⇒ **wyemitować**

emocja *f* (Gpl ~i) *zw. pl* emotion; **pozytywne/negatywne/nieoczekiwane/silne** ~e positive/negative/unexpected/strong emotions; ~e **rosną/opadają** emotions rise/fall; **dreszczyk/nadmiar** ~i a thrill/an excess of emotion; **budzący** ~e emotive, stirring; **wyraz twarzy/głos niezdradzający (żadnych)** ~i an expressionless face/voice; **bez** ~i [robić coś] unemotionally, dispassionately; **tylko bez** ~i! pot. stay calm, don't get (all) worked up a. excited;

opanować (swoje) ~e to control a. contain a. master one's emotions; **przeżywać / wyrażać** ~e to feel/express emotion(s); **wzbudzać (czyjeś)** ~e to stir up sb's emotions; **dać się ponieść** ~om to be a. get carried away by one's emotions

emocjonalnie *adv.* [dojrzewać, przeżywać, reagować] emotionally; **przemówienie silnie nacechowane** ~a a highly emotional a. emotive speech; **napięty** ~ highly strung; **jest osobą niedojrzałą** ~ he's emotionally immature

emocjonalność *f sgt* emotionalism, emotionality; ~ć **malarza/poety** a painter's/poet's emotionalism; **sfera czyjejs** ~ci the sphere of sb's emotions; **opinie podszyte** ~cia opinions tinged with emotionality

emocjonalny *adi.* 1 (dotyczący uczuć) [stany] emotional; **czynniki/zaburzenia** ~e emotional factors/disorders; **dystans** ~y emotional distance; **pobudzać aktywność** ~ą **dziecka** to stimulate a child's emotional activity 2 (skłonny do wzruszeń, uczuciowy) [psychika] emotional, sensitive; **zaangażowanie** ~e (an) emotional commitment; **jego reakcje są bardzo** ~e his reactions are very emotional; **miała niezwykłe** ~ą **naturę** she had an exceptionally emotional nature

emocjonować *impf* 1 *vt* to excite; ~owały **go zawody sportowe** sporting events excited him

11 **emocjonować się** to be excited; **kibice** ~owali się **mistrzostwami piłkarskimi** the fans were excited about the championship; **zaczynała się tym pomysłem** ~owała she was beginning to warm to this idea

emocjonujący *adi.* [wydarzenie] exciting; **film był bardzo** ~y the film was very exciting

emotywny *adi.* *Jęz.* [funkcja języka] emotive

empatia *f sgt* (GD ~i) Psych. empathy; **odzuwać/okazywać** ~ę to feel/show empathy

empiria *f sgt* (GD ~i) książk. empirical knowledge; **literacka wizja Ameryki oparta na** ~i a literary vision of America based on empirical knowledge; **znać coś z** ~i to know sth from experience

empirycznie *adv.* książk. empirically; **do-wieść/rozpatrywać/stwierdzić coś** ~ to

E